

Vrijwilligersgroepen zonder specialisten

Last Modified on 27/02/2024 2:06 pm CET

Mogen vrijwilligersgroepen zich aanbieden als locatie wanneer ze zelf niet een specialist in huis hebben om e.e.a. in goede banen te leiden en de veiligheid van de andere vrijwilligers te waarborgen?

Vrijwilligersgroepen mogen zich aanbieden als zij geen specialist in huis hebben. Daarbij mag een vrijwilliger niet het werk doen van iemand die professioneel zorgverlener is. In Nederland zijn er wetten over welke activiteiten je als vrijwilliger in Nederland mag doen. Je hebt namelijk bepaalde vaardigheden en kennis nodig om te werken met mensen met een zorgachtergrond. In een aantal gevallen moeten vrijwilligers ook bepaalde certificeringen hebben om ervoor te zorgen dat mensen de juiste zorg krijgen. Als mensen met een zorgachtergrond niet op een manier worden behandeld die bij hun zorgachtergrond past, kan dat voor risico's zorgen. Organisaties kunnen daarom om een aantal dingen vragen als ze vrijwilligers selecteren:

1. **Training en certificering.** Met name als vrijwilligers met een specifieke doelgroep moeten samenwerken, kunnen organisaties van vrijwilligers vragen dat ze bepaalde trainingen volgen. Zo'n training gaat bijvoorbeeld over EHBO, of over hoe je met specifieke aandoeningen om moet gaan.
2. **Achtergrondcontrole.** Organisaties kunnen een achtergrondcontrole uitvragen of een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) vragen. Hierdoor weten organisaties dat ze geschikte vrijwilligers in huis halen en loopt de organisatie minder risico op onveilige situaties.
3. **Toezicht en begeleiding.** Het kan zijn dat je als vrijwilliger bepaalde taken niet mag uitvoeren, ook al heb je trainingen gevolgd. Het kan zijn dat je in zo'n geval samenwerkt met iemand die wel gekwalificeerd is en die jou daar dan in begeleidt.

Wat mogen vrijwilligers wel en niet doen als het om zorghandelingen gaat?

Vrijwilligers mogen geen medische handelingen uitvoeren die normaal uitgevoerd worden door personeel dat medisch gekwalificeerd is. Soms zijn de grenzen daartussen alleen wat vaag en soms verschuiven de grenzen. Zo kan bijvoorbeeld niet duidelijk zijn of een vrijwilliger een cliënt een injectie mag geven als dat nodig is. Onbetaalde werkzaamheden zijn taken die gedurende minstens één jaar uitsluitend op vrijwillige basis worden uitgevoerd binnen een organisatie. Daarnaast is er ook de regel dat er een jaar lang geen vacatures voor de werkzaamheden zijn geweest. Op de website vrijwilligerswerk.nl wordt meer duidelijkheid gegeven over vrijwilligers in de zorg en over het grijze gebied tussen informele en formele zorg.

1. **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).** Als vrijwilliger kun je maatschappelijke ondersteuning bieden. De aanbieder mag vervolgens zelf bepalen en eisen stellen aan welke kennis en vaardigheden iemand nodig heeft om de juiste ondersteuning te bieden, ook voor vrijwilligers. Zodra een gemeente daar bepaalde eisen aan stelt, moet de organisatie daaraan echter wel voldoen. In de Wmo wordt ook benoemd dat gemeenten in hun beleid moeten neerzetten hoe vrijwilligers ondersteund worden.
2. **Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz).** Als de zorgverlener voldoet aan de plicht om goede zorg te bieden, mag deze zelf bepalen waarvoor vrijwilligers worden ingezet. Als de zorgverlener ziet dat een vrijwilliger bepaalde kennis en vaardigheden heeft, mag de vrijwilliger die toepassen. Een bepaling in de Wkkgz gaat over de eerder genoemde VOG. Mensen die betaald krijgen voor hun baan in de zorg moeten zo'n VOG hebben. Voor vrijwilligers is de VOG dus niet verplicht.

3. **Aansprakelijkheid.** Als er de vraag wordt gesteld wie er aansprakelijk is, maakt het niet uit of er een vrijwilligersorganisatie bij betrokken is of een organisatie die ook mensen betaald in dienst heeft. In alle gevallen worden de vrijwilligers door een zorgorganisatie ingezet. Die organisatie is daarbij aansprakelijk. Problemen zijn te voorkomen door op tijd met elkaar te praten over wat er allemaal bij de taken van een vrijwilliger hoort en wat niet. In veel gemeenten is er sprake van een gemeentelijke vrijwilligersverzekering. In de gemeente Rotterdam is dat de [Maasstad polis](#). Dit is een gratis polis die vrijwilligers in de gemeente verzekert tegen eventuele ongevallen of schade tijdens de werkzaamheden. Deze polis bevat een ongevallenverzekering, een aansprakelijkheidsverzekering en schade aan persoonlijke eigendommen.

Per organisatie, per type vrijwilligerswerk en per lokale wetten verschilt het waar de grenzen liggen. Organisaties moeten in ieder geval duidelijke afspraken hebben voor vrijwilligers, om ervoor te zorgen dat zij aan het werk gaan zoals de organisatie dat graag wil, en dat ze doen waar ze goed in zijn.

Bron:

[Hulp of zorg van een vrijwilliger](#) | [Hulp en zorg regelen](#) | [Regelhulp](#) - Ministerie van VWS

Kennisbank Zorgzaam010